

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۱۳
مقدمه.....	۱۷
۱. تاریخچه بازی، تعاریف و اصطلاحات.....	۲۱
۱-۱. تاریخچه بازی.....	۲۱
۲-۱. تعاریف و اصطلاحات.....	۲۵
۲. شاخص های بازی.....	۶۱
۱-۲. تعریف بازی.....	۶۱
۲-۲. کارکردهای متمایز بازی.....	۶۲
۱-۱-۲. آموختن.....	۶۲
۱-۲-۲. تحقیق.....	۶۲
۲-۲-۲. تفویض.....	۶۲
۳-۲. بازی و رشد کودک.....	۶۳
۱-۳-۲. رشد جسمی.....	۶۴
۲-۳-۲. رشد شناختی.....	۶۴
۳-۳-۲. رشد زبان شناسی.....	۶۴
۴-۳-۲. رشد عاطفی و اجتماعی.....	۶۴
۵-۳-۲. رشد اخلاقی و روانی.....	۶۵
۶-۳-۲. رشد و توسعه سیستم های ارگانیکی بدن.....	۶۶
۴-۲. جنسیت در استفاده از وسایل بازی.....	۶۸
۵-۲. انواع بازی.....	۷۱
۱-۵-۲. بازی های جسمی.....	۷۲
۲-۵-۲. بازی های اجتماعی.....	۷۳
۳. ملزومات مورد نیاز در زمین های بازی کودکان و	

- ۷۷.....معیارهای طراحی و تجهیز
- ۷۷.....۱-۳.معیارهای پایه در طراحی و تجهیز
- ۷۷.....۱-۱-۳.طراحی منطبق بر نیازهای روز کودکان
- ۷۸.....۱-۲.اهمیت فضا و مکان بازی کودکان و
- ۷۸.....برنامه ریزان شهری
- ۸۲.....۱-۳.طراحی زمین بازی و گروه سنی کودک
- ۸۲.....۱-۴.حفظ و نگهداری تجهیزات و خلاقیت در
- ۸۱.....استفاده از موارد دور ریختنی
- ۸۱.....۱-۵.کشف و شهود کودکان در زمین بازی
- ۸۱.....۱-۶.طراحی و تجهیز زمین بازی کودکان
- ۸۲.....زمین سازی و رفیت
- ۸۲.....۱-۷.ایمنی کودکان در هنگام استفاده از تجهیزات
- ۸۳.....و حضور در زمین بازی
- ۸۳.....۱-۸.فضاسازی و بساطکننده های طبیعی برای
- ۸۵.....تفکیک بازی های گوناگون
- ۸۵.....۱-۹.رنگ
- ۸۵.....۱-۱۰.آموزش
- ۸۵.....۱-۱۱.حفظ استقلال کودک در زمان استفاده
- ۸۵.....۱-۱۲.قابلیت تعویض قطعات
- ۸۷.....۱-۱۳.جذابیت و قدرت تخیل
- ۸۷.....۱-۱۴.رعایت استانداردها
- ۸۷.....۱-۱۵.استفاده از مواد و اتصالات مقاوم در برابر
- ۸۹.....رطوبت و شست و شو برای تجهیزات
- ۸۹.....۱-۱۶.کیفیت رنگ تجهیزات و مقاومت آنها در
- ۸۹.....برابر رنگ زدگی و خوردگی
- ۸۹.....۱-۱۷.نورپردازی مناسب جهت بازی کودکان

- هنگام شب در زمین های بازی..... ۸۹
- ۲-۳. تجهیزات مورد نیاز در زمین های بازی کودکان... ۸۹
- ۱-۲-۳. تجهیزات اصلی که برای گروه سنی
پیش دبستانی توصیه می شود..... ۸۹
- ۲-۲-۳. تجهیزاتی که برای گروه سنی پیش دبستانی
توصیه نمی شود..... ۹۰
- ۳-۲-۳. تجهیزات اصلی که برای گروه سنی ۱۲-۵ سال
توصیه می شود..... ۹۱
- ۳-۲-۴. تجهیزات و خطرات ناشی از ابعاد و
قرارگیری برخی وسایل که در زمین های بازی
عمدی توصیه نمی شود..... ۹۱
۱. نکاتی که در مکان یابی و طراحی زمین های بازی و
ازای^{۱۲} باید در نظر گرفت..... ۹۳
- ۱-۴. معیارهای مکان یابی و توزیع فضاهای بازی... ۹۳
- ۱-۴-۱. دسترسی..... ۹۳
- ۱-۴-۲. فاصله..... ۹۴
- ۱-۴-۳. همجواری های مناسب برای فضای بازی
کودکان..... ۹۵
- ۲-۴. معیارهای برنامه ریزی فضاهای بازی..... ۹۶
- ۳-۴. اصول طراحی و مدیریت فضاهای بازی..... ۹۸
- ۴-۴. نمای زمین بازی و زاویه دید محیط..... ۱۰۱
- ۴-۵. خلوت گزینی..... ۱۰۱
- ۴-۶. فرسودگی و تخریب (وندالیسم)..... ۱۰۳
- ۴-۷. قاعده تناسب در طراحی تجهیزات زمین های بازی... ۱۰۵
- ۴-۸. مشخصات انواع فضاهای بازی..... ۱۰۶
- ۴-۸-۱. مشخصات نیاز گروه سنی تا سه سال..... ۱۰۶

- ۴-۸-۲. مشخصات نیاز گروه سنی چهار تا شش ساله
 برای بازی..... ۱۰۷
- ۴-۸-۳. مشخصات محل بازی گروه سنی ۷ تا ۱۱
 ساله..... ۱۰۸
- ۴-۸-۴. مشخصات محل بازی گروه سنی ۱۲ تا ۱۵
 ساله..... ۱۰۹
۵. الگو سازی سیستم های بازی - آموزشی..... ۱۱۰
- ۵-۱. سیستم های بازی موجود در شهر تهران..... ۱۱۰
- ۲-۱. شناسایی سیستم های بازی های ایرانی از گذشته
 تا به امروز..... ۱۱۱
- ۲-۱. بازی های سنتی کودکان ایران..... ۱۱۱
- ۵-۲. نمونه هایی از بازی های سنتی ایران..... ۱۱۸
۶. نیازهای افراد سرو و رامل - اکم بر محصول..... ۱۱۹
- ۶-۱. نیازها و عوامل - اکم بر محصول در ایستگاه
 بازی کودکان..... ۱۱۹
- ۶-۱-۱. امکانات تولیدی موجود در دسترس..... ۱۱۹
- ۶-۱-۲. انواع مواد مورد استفاده در ایستگاه بازی
 کودکان..... ۱۱۹
- ۶-۱-۳. عملکرد محصول در ایستگاه بازی کودکان..... ۱۳۰
- ۶-۱-۴. استانداردهای مرتبط با ایستگاه بازی
 کودکان..... ۱۲۵
- ۶-۱-۵. ایمنی در ایستگاه بازی کودکان..... ۱۲۶
- ۶-۱-۶. عوامل ارگونومیکی ایستگاه بازی کودکان..... ۱۳۲
- ۶-۱-۷. زیبایی در ایستگاه بازی کودکان..... ۱۳۲
۷. عوامل محیطی تاثیر گذار بر محیط ایستگاه بازی
 کودکان..... ۱۳۴

۷-۱. عوامل محیطی موثر بر وسایل بازی کودکان... ۱۳۴

۷-۱-۱. عوامل جوی... ۱۳۴

۷-۱-۲. عوامل فرهنگی موثر بر محیط بازی

کودکان... ۱۳۸

فهرست تصاویر... ۱۴۱

فهرست جدول... ۱۴۹

فهرست منابع... ۱۵۱

www.ketab.ir

پیشگفتار

به نام آفریدگار زیبایی

«او زیباست و زیبایی را دوست دارد»^۱

بزرگترین دستاورد اندیشه آدمی همواره در کنش‌ها و آفریده‌های زیبایی‌شناختی متجلی شده است. از این رو «شهر» یا در تعبیر اسلامی آن، «مَدینه» را باید تجلی گاه زیبایی‌شناختی اندیشه متعالی و در عین حال خلاقان دانست. از این منظر، وجه زیبایی‌شناختی انسان و زندگی شهری نیز می‌توان ملاک تمایز مفاهیم «شهر»، «شهروند» و «شهری زیست» از سایر مفاهیم مرتبط با زندگی آدمیان تلقی کرد. انسان زیبا، محصول شهر زیباست و شهر زیبا، محصول اندیشه زیبا. بیهوده نیست که تاریخ شهرها همواره در عین حال تاریخ زیبایی - و البته هنر - نیز بوده است. با چنین رویکردی، زیبایی و زیباسازی شهر را باید ضرورت زندگی شهری، به ویژه در شهرهای امروزی دانست. شهرهایی که به دلایل محدود سریم کالبدی و فضایی، شاهد شکل‌گیری فضاهای نازیبا شهری است. از سوی دیگر فشارهای ناشی از زندگی شهری - ازدحام، ترافیک، آلودگی هوا، آلودگی صوتی، کار زیاد و فراغت کم -

۱. بر اساس روایتی از امام حسن مجتبی (ع) که فرمودند: «إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ فَاتَّجَمَّلُ لِرَبِّي» خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد و من به خاطر پروردگارم آراسته می‌شوم. «بحارالانوار»، ج ۸۳، ص ۱۷۵

احساس آرامش، لذت و سطح کیفی زندگی شهروندان را تقلیل می‌دهد. در چنین شرایطی، زیباسازی شهری است که می‌تواند از طریق خلق فضاهایی زیبا و در عین حال آرامش‌بخش و همچنین کمک به خلق یا تقویت هویت اجتماعی - شهری، سطح کیفی زندگی شهروندان را ارتقاء بخشد.

سلسله کتاب‌های «دانش زیباسازی شهری» بر اساس چنین هدفی، تلاشی است میان‌رشته‌ای برای کمک به فرآهم آوردن مبانی، چارچوب‌ها - استانداردهای لازم جهت ساختن و بر ساختن شهر «زیبا»؛ به بیان دیگر، ایسته «شهروند» و «شهری زیستن» است. در این تلاش میان‌رشته‌ای، گسترش شده‌است تا با کمک متخصصان در حوزه‌های گوناگون دانش شهری، تمامی متغیرها و ابعاد دخیل در موضوع زیباسازی شهر، شناسایی و پس دانش موجود و به‌روز در زمینه این ابعاد و متغیرها در قالب تدوین کتابچه‌هایی تهیه و تدوین شود. «جامع بودن»، «به‌روز بودن»، «سادگی»، «نوآوری»، «اختصار» و «کاربردی بودن»، ویژگی‌های اساسی و مشترک مجموعه‌ای است که تحت عنوان «مجموعه دانش زیباسازی» تهیه و تدوین شده و بدین ترتیب، کامل‌ترین مجموعه ادبیات موجود در زمینه «شهری زیباسازی» به زبان فارسی فراهم شده‌است. این مجموعه کم نظیر، که حاصل تلاش دو ساله گروهی از خبره‌ترین متخصصان در حوزه‌های گوناگون شهری است، متناسب با نیازهای شهری ایران در حوزه زیباسازی شهری تهیه شده و از این لحاظ ضمن برخورداری از جدیدترین یافته‌های علمی و هنری روز، می‌توان آن را مجموعه‌ای

«تولیدی» - تولید شده در ایران - و نه ترجمه‌ای تلقی کرد.

ویژگی‌های این مجموعه، امکان استفاده آسان از آن را برای دانشجویان، پژوهشگران، کارشناسان و مدیران شهری فراهم کرده از این رو می‌توان آن را مجموعه‌ای مناسب و متناسب با هدف آموزش اصول، مبانی و کاربردهای دانش زیباسازی در مدیریت شهری دانست.

سازمان زیباسازی شهر تهران با تهیه و تدوین سلسله کتاب‌های «دانش زیباسازی شهری»، کوشیده است تا بر اساس سه محور «دانش»، «آگاهی» و «آموزش»، در مسیر تهیه مقدمات و زمینه‌های لازم برای تبدیل شدن «زیباسازی شهری» به یک «نهاد» ضروری در مدیریت شهری گام بردارد.

این سازمان با اتکا به تخصصان و کارشناسانی که در تهیه این مجموعه همکاری داشته‌اند امیدوار است مجموعه حاضر با گسترش دانش زیباسازی شهری، به ارتقای استانداردهای لازم در این زمینه، کمک به زیباسازی بافتار شهری، صرفه جویی در هزینه‌های زیباسازی شهری و در نهایت ارتقای سطح کیفی زندگی شهری در شهرهای ایران منجر شود.

عیسی علیزاده

مدیرعامل سازمان زیباسازی شهر تهران